

Angela Grama-Tomiță, Livia State,
Liliana Nicolaescu-Onofrei, Dorin Onofrei

Limba și literatura
ROMÂNĂ

Clasa a VI-a

Caietul elevului

CARTIER

Elaborat conform Curriculumului disciplinar în vigoare și manualului de *Limba și literatura română* pentru clasa a VI-a, ediția 2011, Editura Cartier, aprobat prin Ordinul ministrului Educației nr. 695 din 22 iulie 2011.

CARTIER

Editura Cartier, SRL, str. București, nr. 68, Chișinău, MD2012.
Tel./fax: 24 05 87, tel.: 24 01 95. E-mail: cartier@cartier.md
www.cartier.md

LIBRĂRIILE CARTIER

Casa Cărții, bd. Mircea cel Bătrîn, nr. 9, Chișinău. Tel./fax: 34 64 61. E-mail: casacartii@cartier.md
Librăria din Centru, bd. Ștefan cel Mare, nr. 126, Chișinău. Tel./fax: 21 42 03. E-mail: librariadincentru@cartier.md
Librăria din Hol, str. București, nr. 68, Chișinău. Tel.: 24 10 00. E-mail: librariadinhol@cartier.md
Librăria 9, str. Pușkin, nr. 9, Chișinău. Tel.: 22 37 83. E-mail: libraria9@cartier.md

Colecția *Cartier educațional* este coordonată de Liliana Nicolaescu-Onofrei
Editor: Gheorghe Erizanu
Lector: Valentin Guțu
Coperta: Vitalie Coroban
Design/tehnoredactare: Ana Cioclo
Prepress: Editura Cartier
Tipărită la Combinatul Poligrafic (nr. 11183)

Angela Grama-Tomiță, Livia State, Liliana Nicolaescu-Onofrei, Dorin Onofrei
LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ. CAIETUL ELEVULUI: CL. a VI-a
Ediția I, august 2011

© 2011, Editura Cartier, pentru prezenta ediție.

Toate drepturile rezervate. Cărțile Cartier sînt disponibile în limita stocului și a bunului de difuzare.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții
Limba și literatura română: Caietul elevului cl. a 6-a / Angela Grama-Tomiță,
Livia State, Liliana Nicolaescu-Onofrei [et. al]. – Ch.: Cartier, 2011
(Combinatul Poligr.). – 64 p. – (Col. „Cartier educațional”)

ISBN 978-9975-79-702-3
811.135.1+821.135.1.09(075.3)

C U P R I N S

Unitatea 1. CARTEA MEA DE CĂPĂȚÎI	5
Unitatea 2. CARTEA – OBIECT DE CULTURĂ	9
Unitatea 3. DUMNEZEU I-A DAT UN VIERS FRUMOS... ..	15
Unitatea 4. CEL CE ARE URECHI DE AUZIT SĂ AUDĂ!	20
Unitatea 5. PICĂTURI DE ÎNȚELEPCIUNE	24
Unitatea 6. POVESTIRI DIN ALTE VREMURI	28
Unitatea 7. FĂ BINELE ȘI ARUNCĂ-L ÎN MARE	34
Unitatea 8. A FOST ODATĂ NU SE TERMINĂ NICIODATĂ... ..	40
Unitatea 9. UN RAI DIN BASME	42
Unitatea 10. FII BINE-VENITĂ, IARNĂ!	45
Unitatea 11. EA ORICE ZI ȘI-O-NCEPE CA PE-O ȘCOALĂ... ..	49
Unitatea 12. UN OM ESTE SUMA ACTELOR SALE	51
Unitatea 13. TOȚI OAMENII MATURI AU FOST MAI ÎNTÎI COPII	54
Unitatea 14. ASEMENI OAMENILOR	58
Unitatea 15. SĂ ȚINĂ VACANȚA-ACUM VREO ZECE ANI!	62

UNITATEA 1. CARTEA MEA DE CĂPĂȚÎI

Literatură

1. Continuă enunțurile:

a) Cele mai cunoscute opere ale lui Mihai Eminescu sînt: .....

.....
.....

Cele mai cunoscute opere ale lui Grigore Vieru sînt: .....

.....
.....

b) Cîntece pe versuri de Mihai Eminescu sînt: .....

.....
.....

Cîntece pe versuri de Grigore Vieru sînt: .....

.....
.....

2. Citește poezia *Numai poetul* de Mihai Eminescu și pune mesajul acesteia în relație cu cel al poeziei *Legămînt* de Grigore Vieru. Ce concluzii tragi?

Numai poetul

Lumea toată-i trecătoare.

Oamenii se trec și mor

Ca și miile de unde,

Ce un suflet le pătrunde,

Treierînd neconținut

Sînul mării infinit.

Numai poetul,

Ca pasări ce zboară

Deasupra valurilor,

Trece peste nemărginirea timpului:

În ramurile gîndului,

În sfintele lunci,

Unde pasări ca el

Se-ntrec în cîntări.

Concluzii:

.....
.....
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Elemente de limba română

3. Identifică în careul de mai jos (pe orizontală, pe verticală sau pe diagonală) șase cuvinte din câmpul lexical al lexemului *toamnă*.

z	n	m	a	g	n	v	x	b	m
s	q	g	â	î	p	ă	î	d	u
y	c	t	g	c	d	d	m	n	o
j	h	f	c	a	m	b	t	w	t
o	c	t	o	m	b	r	i	e	a
l	m	r	e	c	e	u	n	j	m
a	t	a	v	d	f	m	ă	v	n
g	v	u	f	a	m	ă	s	d	g

4. Scrie, în spațiile rezervate, cuvinte care

- a) încep cu diftongi: .....
- .....
- .....
- b) se termină cu diftongi: .....
- .....
- .....
- c) conțin diftongi la mijloc: .....
- .....
- .....

5. Activitate în echipe. Completați spațiile cu lexeme care încep cu litera G, conform categoriei morfologice specificate:

substantive

verbe

adjective

.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

Cîștigă echipa care completează spațiile cea dintîi!

Comunicare

6. **Îți dorești un computer. Formulează trei argumente prin care să-i convingi pe părinții tăi să ți-l procure.**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. **Redactează un text argumentativ în care să explici necesitatea pauzelor în activitatea ta de elev.**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. Citește cu atenție afirmațiile. Formulează câte 1-2 argumente, *pro* și *contra*.

a) Repetiția este mama învățării. (Dicton latin)

Pro	Contra
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

b) Lectura, iată învățătura cea mai bună. (A. S. Pușkin)

Pro	Contra
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

C) A ști ce nu poți este mai important decât a ști ce poți. (Lucille Ball)

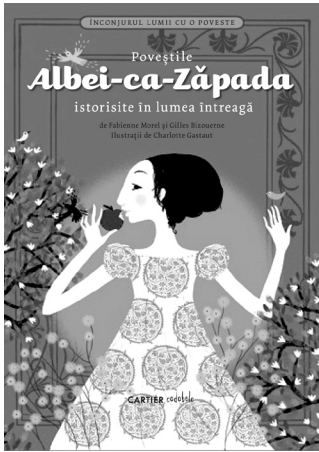
Pro	Contra
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

UNITATEA 2. CARTEA – OBIECT DE CULTURĂ

Literatură

1. Examinează imaginile alăturate și redactează o prezentare a cărții utilizând noțiunile învățate.

C U P R I N S

Micuța Frumușică-Foc { Bretagne } . . .	7
Frumoasa fată și pocalele de cristal { Danemarca }	21
Fata vrăjitoarei { Niger }	31
Ramură-de-Aur și Ramură- de-Argint { Scoția }	45
Regele Păun { Louisiana }	55
Lună-de-Aur { Grecia }	65
Albă-ca-Zăpada { Germania }	75
text original de frații Grimm	
Postfață de Nicole Belmont	90

A T 7 0 9
„ A L B Ă - C A - Z Ă P A D A ”
Postfață de Nicole Belmont

Vreme de secole, aceleași povești sunt istorisite în ținuturi foarte îndepărtate unele de altele. Între nenumăratele basme adunate în mod sistematic, din toate colțurile lumii, de către etnologi și folcloriști, începând cu secolul al XIX-lea, cercetătorii au descoperit că, într-adevăr, o mare parte dintre ele erau comparabile: același fir epic principal, aceeași funcție simbolică, și totuși având diferențe narative și de sens de o impresionantă diversitate. Astfel, în funcție de aria de proveniență a basmului, Africa, Asia, America sau Europa, personajele, locurile, evenimentele sunt diferite, însă sensul profund al poveștii rămâne același.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....
.....
.....

2. Întocmește o listă a cărților preferate ale

a) bunicilor: .....

.....
.....
.....

b) părinților: .....

.....
.....
.....

c) tale: .....

.....
.....
.....
.....

Trage concluzii, comparând listele.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Elemente de limba română

3. Restabilește enunțurile, utilizând toate cuvintele și organizându-le într-un text coerent. Completează textul cu alte trei enunțuri. Propune un titlu.

A luat, bucuroși, vara, anul, sfârșit, copiii, speranțe, la început, au început, își pun, acesta, școala, au, fizica, de an, un obiect, mari, nou, elevii.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Construieste cu lexemul *ploaie*:

- a) o îmbinare de cuvinte .....
  - b) o propoziție .....
  - c) o frază .....
  - d) un text .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

Nota bene. A trebuie să se conțină în B, B trebuie să se conțină în C, iar C în D.

5. Observă greșelile pe care le comit frecvent în comunicare colegii tăi. Propune variante corecte.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Citește fragmentul. Notează în spațiile rezervate informațiile referitoare la personajele menționate în text.

„Am observat doamnei Popescu că în anul acesta nu se prea vede la plimbare, la teatru, la petreceri... Doamna mi-a răspuns că de la o vreme i se urăște chiar unei femei cu petrecerile, mai ales când are copii.

– Să-ți spun drept, cât era Ionel mititel, mai mergea; acu, de când s-a făcut băiat mare, trebuie să mă ocup eu de el; trebuie să-i fac educația. Și nu știți dv., bărbații, cât timp îi ia unei femei educația unui copil, mai ales când mama nu vrea să-l lase fără educație!

Pe când doamna Popescu-mi expune părerile ei sănătoase în privința educației copiilor, auzim dintr-o odaie de alături o voce răgușită de femeie bătrână:

– Uite, coniță, Ionel nu s-astîmpără!

– Ionel! strigă madam Popescu; Ionel! vin' la mama!

Apoi, cătră mine încet:

– Nu știi ce ștregar se face... și deștept... Dar vocea de dincolo adaogă:

– Coniță ! uite Ionel! vrea să-mi răstoarne mașina !... Astîmpără-te, că te arzi!

– Ionel! strigă iar madam Popescu; Ionel ! vin' la mama!

– Sări, coniță! varsă spirtul! s-aprinde!

– Ionel! strigă iar mama, și se scoală repede să meargă după el. Dar pe când vrea să iasă pe ușe, apare micul maior de roșiori cu sabia scoasă și-i oprește trecerea, luînd o poză foarte marțială. Mama ia pe maiorul în brațe și-l sărută...

– Nu ți-am spus să nu te mai apropii de mașină când face cafea, că dacă te aprinzi, moare mama? Vrei să moară mama?

– Dar – întrerup eu – pentru cine ați poruncit cafea, madam Popescu?

- Pentru dumneata.
- Da de ce vă mai supărați?
- Da ce supărare!

Madam Popescu mai sărută o dată dulce pe maiorașul, îl scuibă, să nu-l deoa-che, și-l lasă jos. El a pus sabia în teacă, salută militărește și merge într-un colț al salonului unde, pe două mese, pe canapea, pe foteluri și pe jos, stau grămădite fel de fel de jucării. Dintre toate, maiorul alege o trîmbiță și o tobă. Atîrnă toba de gît, suie pe un superb cal vînat rotat, pune trîmbița la gură și, legănîndu-se călare, începe să bată toba cu o mîină și să sufle-n trîmbiță. Madam Popescu îmi spune ceva; eu n-aud nimica. Îi răspund totuși că nu cred să mai ție mult gerul așa de aspru; ea n-aude nimica.

- Ionel! Ionel!! Ionel!!! Du-te dincolo, mamă; spargi urechile dumnealui! Nu e frumos, cînd sunt musafiri!”

(I. L. Caragiale, *Vizită*)

Personajele	Informația aflată
Naratorul	....
Madam Popescu	....

Ionel	....
Servitoarea	....

7. Cum poate fi calificată comunicarea dintre narator și madam Popescu – eficientă sau ineficientă? Argumentează.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

UNITATEA 3. DUMNEZEU I-A DAT UN VIERS FRUMOS...

Literatură

1. Citește textele. Care dintre ele reprezintă un text literar și care unul nonliterar? Argumentează.

A) Trifoiul	B) Trifoiul
<p>Am în fereastră un ghiveci cu trifoi. În capătul firelor lungi, pe care un miracol le ține în picioare, se deschid câte trei foi de fir, ca niște umbrele.</p> <p>Îl păstrez în geam trifoiul, căci, mai bine decît altă plantă, îl văd zilnic trăind. Dimineața firele lui se apleacă și rămîn aplecate către soare. Seara firele sînt drepte, și foile s-au întors, cu o încîntătoare pudoare. Le văd închizîndu-se și deschizîndu-se, și această acțiune neînsemnată a unei plante nespus de gingașe, ce-și strînge ființa în fața umbrei și pare că doarme noaptea odată cu păsările, cu albinele și cu vacile albe, farmecă și turbură.</p>	<p>Gen de aproximativ 300 de specii de plante din familia leguminoaselor, Fabaceae. Cea mai mare diversitate apare în zonele temperate din emisfera nordică, dar există specii care trăiesc și în America de Sud și Africa, incluzînd altitudinile înalte de la tropice. Sînt plante erbacee mici anuale, bienale sau plante perene cu viață scurtă. Frunzele sînt trifoliolate (rareori 5- sau 7-foliolate), iar florile sînt grupate în inflorescențe mici albe, roșii, violet sau galbene; păstăile mici, cu puține semințe, sînt închise în caliciu.</p>

Textul ____ este un text literar, deoarece ...

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Textul ____ este un text nonliterar, deoarece ...

.....

.....

.....

.....

.....

.....
 .....
 .....

2. Unește câte o secvență din coloana A cu câte una din coloana B, formînd un proverb.

A
Șezi strîmb
Vorba multă
Toată pasărea
Nu băga nasul
Lupul părul își schimbă, iar
Ce intră pe o ureche
Bate fierul
Vorba bună
Corb la corb
Ce iese din miță

B
cît e cald.
mult adună.
iese pe alta.
și vorbește drept.
șoareci prinde.
pre limba ei piere.
unde nu-ți fierbe oala.
e sărăcia omului.
năravul ba.
nu scoate ochii.

3. Comentează, în tehnica 6 *De ce?*, un proverb, la alegere.

Proverbul ales: .....

.....

1. De ce .....

..... ?

.....

2. De ce .....

..... ?

.....

.....

3. De ce .....

..... ?

.....

.....

4. De ce ..... ?
 .....
 .....
5. De ce ..... ?
 .....
 .....
6. De ce ..... ?
 .....
 .....

Elemente de limba română

4. Mama te-a trimis la piață să faci cumpărături. Pune în trei coșuri diferite, conform cîmpurilor lexicale, produsele procurate.

.....

.....

.....

.....

.....

5. Scrie formele literare ale regionalismelor:

Iorgan –	căpătîi – .....
harman –	ai – .....
căun –	ghițal – .....
jin, hin –	her, șer – .....
chiperi –	anină – .....
chimniță –	poamă – .....

Comunicare

6. Urmărește o emisiune de știri. Fă notițe despre un eveniment important despre care s-a relatat în cadrul acesteia.

.....

.....

.....

.....